

Pesamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
da umom naslednjega dne ter
mesечно po pošti D 10.—, za
semstvo D 18.—, dostavljen
D 11.—, na izkarnice D
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABOR
MARIBOR, Jurčičeva ulica št.

TABOR

Pesamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilika, dno. Telo-
fon št. 24. BHS poštnoštevilni ra-
čun št. 11.737.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 21. junija 1922.

Številka: 138.

Kamenarovići.

Maribor, 20. junija.

G. Čira Kamenarović, generalni
ravnatelj Jadranske banke, se je vrgel
v ljuto borbo proti demokratski stran-
ki, zlasti proti njenemu odličnemu vo-
ditelju dr. Žerjavu ter proti drugim
osebnostim iz takozvane »mladinske
struje« v demokratski stranki. Grme-
nje svojih topov je otvoril na obnem
zboru Jadranske banke, kjer je v svo-
jem letnem poročilu navajal — ne
morda, kaj je on tekom zadnjega po-
slovnega leta za banko dosegel oziroma
kaj je v njeno korist in v korist naroda
in države ustvaril, — ampak razne ab-
surdne konstrukcije možganov razgre-
te bančne konkurence o zlorabi ban-
čnega kapitala, o oškodovanju propa-
gandnega fonda za Koroško o fingiranih
podpisih, o nečastnih svinčenih
kupcih itd. Vsa protidemokratska
javnost je pograbilala te trditve per-
verznega bančnega ravnatelja kakor
lačni kost in gloda sedaj na njej že
menda par tednov. G. Čira Kamenaro-
vić pa svojim zavzemikom v klerikal-
nih, narodnosocijalnih in socijalnode-
mokraskih redakcijah ter v redakciji
— Bog ji odpusti, saj ne ve, kaj dela!
— »Slov. Naroda« meče v obliki mast-
no plačanih »Poslancev« vedno nove ko-
sti, ki jih vse te redakcije v naše veli-
ko veselje s prav dobrim apetitom
glodajo in glodajo.

Mirno in stvarno je demokratsko
časopisje doslej zavrnilo vse navale g.
Kamenarovića, mirno in stvarno se je
dopisnila zadeva po natančni preiska-
vi v načelstvu demokratske stranke za
Slovenijo, mirno in stvarno je vse nanj
leteče očitke razkrinkal dr. Žerjav kot
navadne podle, sleparske laži človeka,
ki iz spekulativne zavisti hoče zastrup-
ljati na albanski način naše politično
življenje. Ker so vse prizadete osebe
itak vložile proti perverzemu obreko-
valcu tudi tožbe, bo spregovorila v do-
glednem času tudi sodnja še svojo
tehtno besedo — in na sramotnem odru
bodo stali vsi obrekovalci — vsi veliki
in mali Kamenarovići.

G. Čira Kamenarović se je vrgel v
vojno proti »mladinom« v demokratski
stranki pod parolo »čiščenja«. Vsako-
mur, ki ni politični otročar, se mora
čudno zdeti, odkod ta njegova vnema
za »čistost« v naši demokraciji, ker g.
Čira Kamenarović ni danes in ni bil
nikdar član demokratske stranke —
kolikor je nam znano. Ljudje, ki po-
vršno sodijo in politično ne mislijo
preko svojega nosa, so po njegovih pr-
vih streljih morda imeli utis, da ima g.
Kamenarović res najplemenitejšje na-
mene in da dela v interesu politične
morale. Toda čim bolj so se razkrinka-
le njegove podle laži, čim bolj so po-
stajala njegova »Poslanci« vodena,
tembolj so bili razočarani tudi vsi oni
mali Kamenarovići, ki so vsak čas pri-
pravljeni obrizgati z gnojnico demo-
kracijo in njene voditelje. Zadnje »Po-
slanci« g. Čira Kamenarovića, v kate-
rem razpravlja o aferi italijanske dru-
žbe Navigazioni — ali kako se že ime-
nuje! — je moralo tudi največjemu
slepecu odpreti oči, da g. Kamenarovi-
ću ne gre niti najmanj za »čistost« de-
mokratske stranke in za politično mo-
ralo, ampak za navadne bančne »kšef-
te« in da je ves njegov boj žalosten iz-
liv njegove jeze nad konkurenčnimi
bančnimi zavodi, ki so tako drzni, da
ne privoščijo Jadranski banki mono-
pola povsod in za vse, kjer bi se dalo
kaj zaslužiti. In da zakrije ta svoj u-
mazani židovski spekulacijski mane-
ver, se je skril g. Kamenarović za lepo
firmo — čiščenja v demokratski
stranki. Lopov, ki obsoja druge za lo-
pove.

Po sestanku vodil. državnikov v Londonu.

Sporazum med Lloyd Georgom in Poincaréjem.

DKU London, 19. junija. Lloyd
George in Poincaré sta tekom svojih
razgovorov spoznala, da je brez soude-
ležbe Zedinjenih držav nemogoče raz-
pravljati o mednarodnih dolgovih. Za
časa parlamentarnih počitnic bodo de-
legati Anglije, Francije in Italije raz-
pravljali o vzhodnem vprašanju. Oba
državnika sta sklenila, da v bodoče v
spornih vprašanjih ne bosta odločevala
brez poprejšnjega sporazuma.

Nova vlada na Poljskem.

DKU Varšava, 19. junija. Glav-
ni odbor poljske narodne skupščine
je na svoji večerajšnji seji predlagal
Stefana Pranovskega za ministrskega
predsednika. Predlog je bil z 299 proti
98 glasovom sprejet. Pranovski je bil
v Vitoševem kabinetu trgovinski mi-
nister.

Kralj — boter dvojčema.

Beograd, 20. junija. (Izv.) Ka-
kor poročajo, je na dan kraljeve poro-
ke porodila žena železniškega pomož-
nega uslužbenca Petra Krizmanića
zdrava dvojčka. Krizmanić je brzojav-
no zaprosil Nj. Veličanstvo, naj pre-
vzame botrinstvo. Kralj mu je odgo-
voril, da to rad stori.

Poslanci na zagrebškem zboru. —
Posojilo mesta Zagreba.

Zagreb, 20. junija. (Izvirno). Na
povratku od demokratske skupščine v
Virginmostu je došel v Zagreb pro-
svetni minister Pribičević v sprem-
stvu poslancev Markovića in Božovića
ter se od tod zvečer odpeljal v Beograd.
Poslanci so izjavili, da bodo po povrat-
ku v Beograd predlagali demokratske-
mu klubu, naj bi si več poslancev o-
gledalo zagrebški zbor (velešejm). —
Zagrebški župan dr. Vekoslav Heinzel
se je vrnil iz Londona in zopet prevzel
svoje agende. Blokaški listi poročajo,
da je dosegel ugodnejše pogoje za po-
sojilo, kakor je bilo prvotno pričako-
vati.

Dr. Ninčić se vrnil z Bleda v Beograd.

Beograd, 20. junija. (Izv.) Danes
se je vrnil zunanji minister dr. Nin-
čić z Bleda, kjer je referiral kralju.
S seboj je prinesel podpisana poobla-
stila za naše delegate na haški konfe-
renci, ki so čakali na to v Beogradu.
Delegati odpotujejo te dni v Haag, da
se aktivno udeležijo mednarodne kon-
ference.

Proste vožnje za novinarje.

Beograd, 20. junija. (Izv.) Pred-
sedstvo vlade je poslalo prometnemu
ministrstvu dopis, v katerem pravi,
da se dovolijo prosti vozni listi samo
redakcijam onih listov, ki zastopajo
stališče narodnega jedinstva.

Iz demokratskega kluba.

Beograd, 20. junija. (Izv.) Na
jutrišnji seji demokratskega kluba bo
poročal minister Krstelj o pogajanjih
v Rimu glede rešitve jadranskega
vprašanja.

Za ureditev financ Nemčije.

DKU London, 19. junija. Po kon-
ferenci Lloyd Georgea s Poincaréjem
se uradno objavlja, da bo reparacijska
komisija uvedla preiskavo, kaj naj bi do-
gnala, s kakimi sredstvi bi se mogle
urediti nemške finance. Poincaré bo
najbrž koncem julija prišel na An-
gleško, da prouči poročilo te komisije.
Med tem se proti Nemčiji ne bodo ra-
bila prisilna sredstva.

DKU Varšava, 19. junija. Pra-
novski je stopil v stik z voditelji
strank, ter sporočil predsedniku sejma,
da prevzame sestavo vlade. Predsednik
sejma je to sporočil predsedniku re-
publike Poljske.

Volitve na Burškem.

DKU Sauerbrunn, 19. junija. Iz
dosedaj znanih rezultatov volitev v na-
rodno skupščino je razvidno, da bodo
dobil socialni demokrati štiri, krščanski
socijalci pa dva mandata. Ostala dva
mandata dobi v celoti kmečka zveza ali
pa po enega kmečka zveza in velenemci.

Češka socialna demokracija za delova-
nje v vladi.

DKU Praga, 19. junija. Včeraj se
je vršil tukaj zbor socialdemokratske
stranke, na katerem se je sklenilo, da
stranka ne odklanja sodelovanje v vladi,
nasprotno pa naglašja, da se mora čim
prej izvršiti reforma javne uprave, loči-
tev cerkve od države, posebno pa soci-
jalno zavarovanje.

Atentat na škofa.

DKU Montevideo, 19. junija.
Herrera, ravnatelj anarhističnega lista
»Batalla« je oddal na nadškofa, ko je ta
v katedrali pridigal, pet strelcev iz samo-
kresa ter ga lahko ranil. Množica je ho-
tela storilca linčati. V bližini cerkve je
bilo več anarhistov aretiranih.

Kratke brzojavke.

Beograd, 20. junija. (Izvirno.)
Včeraj je došel iz Zagreba minister
Lazar Marković.

DKU Strassburg, 18. junija. Že-
lezničarske organizacije so sporočile, da
bodo v slučaju znižanja mezd proglasile
stavko.

DKU Praga, 19. junija. Brnske »Li-
dove Noviny« poročajo, da bodo morali
ostravski premogokopi odpustiti 20.000
delavcev, če se ne znižajo cene premogu
in koksar. V tem slučaju bi bilo polovico
premogarjev brezposelnih, ostali pa bi
delali samo dva dni v tednu.

Borza.

Zagreb, 20. junija. (Izvirno. Predbor-
za.) Pariz 6.525, Curli 19.12, London
334, Berlin 22.50, Dunaj 0.50, Italija 140.20
Newyork 74, Budimpešta 8—.

Curli, 20. junija. (Izvirno. Predborza.)
Pariz 45.05, Zagreb 1.75%, London
23.21, Berlin 1.62, Dunaj 0.04, žig. krone
0.04%, Praga 10.05, Italija 25.37, New-
york 5.129, Budimpešta 56%, Bukarešta
3.50, Varšava 12—.

Na čast naši demokraciji in dis-
plini v njej moramo izjaviti, da Ka-
menarovićeve strele povečini niso vž-
gale. Kakor povsod, pa so se znašli tudi
med nami mali, zelo mali ljudje, ki so
pobirali strupene sline Kamenarovi-
ćeve in jih v raznih družbah in malih
dozah brizgali dalje. Našel se je na-
žalost tudi list, ki pravi, da zastopa
ideje demokratske stranke, in katerega
lastniki so v svojem starem, obžalova-
njem vrednem sovraštvu proti dr. Žer-
javu pomagali pljuvati nanj in na de-
mokratsko stranko. Našli so se celo v
načelstvu demokratske stranke odlični
politiki, ki jih je tako daleč zaslepilo
sovraštvu proti neutrudno delavnemu
in duševno visoko nad njimi stoječemu
dr. Žerjavu, da so se dali preslepiti in
zapeljati s frazo o čiščenju v lastni
stranki. Niso pa pomislili, da so izbrali
skrajno zgrešeno in zato zelo žalostno
pot — na veliko veselje protidemo-
kratskega Izraela.

Napori vseh teh velikih in malih,
zelo malih Kamenarovićevev so brez-
uspešni. Preveč nesebično in preveč
idealno so dozdej skozi desetletja de-
lali v našem javnem življenju sedaj od
Kamenarovića opljuvani in z gnojnico
obrizgani delavci demokratske stranke
dr. Žerjav, dr. Kukovec in drugi, da bi
na njih mogla ostati le kaplja strupe-
nih Kamenarovićevih pljuvkov. De-
mokracija vanje trdno veruje. Vsi oni
mali Kamenarovići, ki so v lastni
stranki iz zasede pomagali nanje stre-
ljati, pa bodo prejeli za to svoje plača-
no efijaltsko delo zaslužen plačilo, če
pri nas še količkaj veljajo strankin
program, strankini principi, strankina
disciplina in politična morala. Stran-
ka, ki bi take pojave mogla in hotela
še naprej nezakonzovano dopuščati, bi ne
bila vredna svojega nadaljnjega ob-
stanka. Razpravljati mora o vsem cen-
tralni strankin odbor v Beogradu in
izreči nad vsem svojo sodbo. To zahte-
vamo.

Kamenarovići v našem javnem živ-
ljenju, zlasti še Kamenarovići v demo-
kratski stranki, morajo izginiti. V tej
smeri mora iti sedaj »čiščenje«.

Polom nenačelne po- litike.

Kriza muslimanske stranke je nov
političen dogodek in nov pojav v ato-
mizaciji naših strank. Desnica in levi-
ca sta se popolnoma razcepili in stopa-
te na samostojna politična pota. Tako
bomo v bodoče morali računati z dve-
ma muslimanskima strankama.

Razkol v tej stranki je docela na-
raven. Muslimanska politična skupina
ni nastala pod vplivom modernih de-
mokratičnih idej, ni vzrasla spontano
iz političnih potreb svojih pristašev.
Muslimani so verska stranka. Vsaka
verska stranka je strogo konzervativ-
na, ker je zvezana s tradicijami in živi
od tradicij. Ko je bila uvedena volilna
pravica, so morali tudi muslimani po-
slati svoje zastopnike. Ta »moraš« in
pa potreba, da si zaščitijo verske pra-
vice, je rodila politično organizacijo
na muslimanski podlagi. Stranka sa-
ma njma nobenega izrazitega politič-
no-ekonomskega in kulturnega pro-
grama. Njeno volilno geslo je bilo:
»Vsi muslimani skupaj, da obranimo
našo vero!« S tem geslom je res žela
uspehe. Uboga muslimanska raja je s
svetim navdušenjem volila bege, na-
mesto da bi se postavila na stran onih,
ki so se dejansko borili za njene pra-
vice! Toda bilo bi naivno, če bi zahte-
vali od njih toliko politične zrelosti. —
Ko je stopila muslimanska skupina v
ustavotvorno skupščino, je bil njen
položaj uprav tragikomičen. Njena od-

govornost napram volilcem je bila lahka, saj nikdo v državi ni hotel kratiti muslimanski veri njene enakopravnosti z drugimi verami. Tako so se muslimani morali spustiti na tla realne in praktične politike. Izdelali so avtonomistični ustavni načrt, misleč, da bi — z bosansko — hercegovsko avtonomijo najlažje zaščitili svojo versko nedotakljivost. Ko so se prepričali, da je tudi v centralistično urejeni državi zagotovljena njihova verska avtonomija, so pa krenili v centralistični tabor.

Kakor so muslimanski politiki imeli lahko stališče glede odgovornosti nasproti svojim volilcem, tako je bilo težko njih stališče v lastnem parlamentarnem klubu. Tu so se začela pojavljati interesna in načelna nasprotja. Iz teh nasprotij se je izcimil sedanjí razkol. Ena skupina je videla v politiki poleg verskih tudi gospodarske interese; to so današnji Spahovci. Okoli dr. Spahe so se zbrali oni poslanci, ki imajo interese na begluku in vidijo najvišjo politično modrost v tem, da dosodanji agrarni odnosi izidejo kar najbolj neokrnjeni iz aparata agrarne reforme. Ko so stopili v vlado, so imeli ta interes pred očmi; ko stopajo v opozicijo proti državnemu jedinstvu, ga imajo tudi. Njim se je zavaliti za neprestane težkoče, ki jih je imela vlada z muslimani. Čitatelji se dobro spominjajo, kolikokrat smo napovedovali vladno krizo radi muslimanov. Danes so tudi tu računi čisti.

Manjša skupina ali desničarji so večinoma mladi ljudje, ki so vsaj idejno obiskovali šolo evropskega parlamentarizma. Kdor je čital članke njihovih voditeljev Maglajlića, Karahmedovića in Korkuta v raznih političnih listih ali slišal njih govore v skupščini, je moral konstatirati idejno preorientacijo v enem delu muslimanov. Ne samo, da kažejo več liberalizma v svojem verskem stališču in več notranjega umevanja evropske demokracije, ampak tudi ob vsaki priliki povdarjajo svoje prepričanje o potrebi jedinstvene državne politike. S stališča principielnega čiščenja je tedaj le dobro, da so se mladi, naprednejši elementi v muslimanski stranki ločili in nastopili lastna pota. Tudi če bi ne ostali v vladi, je njihova secesija politično zdrav pojav. Uvažiti pa je treba tudi, da so voditelji mlade skupine moralno čisti ljudje.

Kam bodo krenili Spahovci? H Korošcu ali Radiću? Se enkrat si bodo morali natovoriti breme svoje avtonomije in iti ž njim krošnjari. Po dosedanjem programu bi bili bližnji Koroščevi politiki. Izgleda pa, da jim je Korošec premajhna firma in da bodo šli po zajedničarskih stopinjah k šarlatanu Radiću. Torej bi se vendarle — našli? Nas ne zanima, koliko bo s tem pridobila protidržavna fronta, ker vemo, da bodo taki ljudje tako naravno odpadli, kakor so se prišli separatističnega lima. Zanima nas pa, koliko je s tem pridobila načelna grupacija, moralno čiščenje. Jasno je, da bodo že

v bližnji bodočnosti razpadli koruzni zakoni med političnimi skupinami, ki načelno ne spadajo skupaj. V trenutku, ko bo naše bolno politično življenje prešlo v stadij rekonvalescence, se bo izcedil tudi taki gnoj, kakor je muslimansko Radičevstvo.

Politične vesti.

* Iz demokratskega kluba. Minister dr. Žerjav je stavil klubu svoj portfelj brzojavno na razpolago. Klub bo te dni sklepal o demisiji in o event. nasledniku.

* Iz narodne skupščine. V seji 19. t. m. so se obravnavale razne interpelacije. Posl. Brandner se je kregal, ker se ni dobil odgovora na svojo interpelacijo v zadevi prijatelja Lahov kneza Windischgraetza; minister pravde Marković je odgovarjal na vprašanje posl. Angjelića, zakaj ni bil pomiloščen polkovnik Šimić, ki je bil v solunskem procesu obsojen na 20 let ječe. Minister zahteva, da se predloži zadeva skupščini v obliki interpelacije. — Minister za šume in rude Račajlović je na podlagi aktov dokazal, da so lažnive vse govorice glede kopčije z gozdnimi koncesijami v vranjskem okraju. Zateval je sestavitev preiskovalne komisije.

* Schanzer v odnošajih do Jugoslavije. V svojem sobotnem ekspoziju je dejal italijanski minister za zunanje zadeve Schanzer med drugim sledeče: Pogodbe z jugoslov. vlado imajo namen, ustvariti med obema državama dobro sosedstvo in gospodarsko sodelovanje ter rešiti vprašanje o bodočnosti Zadra in Reke. Schanzer upa, da bodo te pogodbe v kratkem ratificirane in da nastopi era plodonosne slege med obema narodoma. Schanzer govori kakor se spodobi za italijanskega diplomata!

* Dunajski socialisti pospešujejo gospodarsko anarhijo. »Nar. Listy« pri-
našajo naslednje zanimive vesti iz Dunaja: V vseh 21 dunajskih okrajih so se te dni vršile delavski shodi. Kakor je že navada, so govorniki ščuvali in zabavljali na vse pretege, kakor da bi bila socialna demokracija popolnoma nedolžna glede današnjih razmer. Sedanjí vladi ne morejo socialisti zaupati. Edina rešitev se jim zdi ujedinitenje z Nemčijo. Neki voditelj je izjavil, da bodo delavci kmalu prisiljeni iti na ulice in sami obračunati z inozemskimi in domačimi paraziti. S sedanjim eksperimentom vlade je katastrofa samo odložena, ne pa odstranjena. Dunajska socialisti očitno pospešujejo gospodarsko anarhijo v Avstriji.

* V Albaniji se je pričelo zadnji čas močno protitalijansko gibanje. Albanske čete so v Skadru napadle italijanski poštni urad, enako v Draču itd. Italijanski zunanji minister Schanzer je radi tega vložil pri albaniki vladi v Tirani oster protest.

* Komunizem v Franciji. Kongres železničarskih zvez, ki se je vršil 17. t.

m. v Parizu, je s 33.634 glasovi proti 20.015 glasovom sprejel sklep, da se železničarske zveze priključijo III. (moskovski) internacionali.

* Koncentracija madžarskih vladnih strank. Dne 18. t. m. je bil sprejet definitivni sklep o ujedinitju krščansko narodne zveze (Ernstova skupina) in krščanske jedinstvene stranke (Wolffova stranka) v eno stranko pod imenom: »Stranka krščansko narodnega jedinstva«. (Obe stranki pripadate vladnemu bloku. Op. ured.) Za predsednika nove stranke je bil izvoljen bivši trgovski minister Ludvik Heges-Halmay.

* Italijansko-ruski trgovski dogovor, sklenjen 24. maja v Genovi, ni našel milosti v očeh ruske sovjetske vlade. ki ga je zavrnila, ker ne vsebuje klavzule, da Italija »de jure« priznava sovjetsko vlado.

* Iz sovjetske Rusije. (Smola rdečega popa.) Aretacija patriarha Tihona je vzbudila med pravoslavnim prebivalstvom, predvsem pa med mušiki, očitno nejevoljo. Da bi boljševiki potlačili vznemirjene vernike, so najeli izgubljenega meniha Heliodora, ki hodi od kraja do kraja, prireja shode in hujška ljudi, naj izženejo pope iz cerkev ter osnujejo komunistično cerkev. Nekje v Povolžju pa je oče Heliodor pošteno nasedel. Ko je začel zagovarjati postopanje s patriarhom Tihonom, so ga ljudje vrgli raz tribune in začeli pretepati. Težko ranjenega so sovjetski vojaki spravili v bolnico, kjer ga zdrave in negujejo kakor dragocen zaklad. (Boljševiško-nemški medeni tedni). Nemei preživljajo v sovjetski Rusiji medene tedne svojega koruznega zakona z boljševizmom. Ravno na dan velikega pirovanja v Petrogradu, ki ga je priredil tamošnji sovjet na čast nemški trgovski delegaciji, so delavci v Ivano-Vozjerskem ubili dva nemška inženjerja v znamenje protesta, da se tuji vsiljujejo v rusko industrijo. Lepi izgledi za bodočnost! — (Boljševiki napadajo poljske meje.) Poljski listi se neprestano pritožujejo o boljševiških upadih na poljsko obmejno ozemlje. V okolici Maryšte so boljševiške tolpe oplenile in pomorile 6 grajščinskih družin. V bojih s to tolpo je bil ubit neki poljski kapetan. — (Gospodarski razkroj napreduje.) Kakor piše list »Ekonomičeskaja Žizn« se vedno bolj zmanjšuje število lokomotiv in iako grozi oddaljenejšim pokrajinam strahovita prometna katastrofa. Primanjkuje premoaga. Fantastične števila izkazuje bulletin o papirnatem denarju, ki se nahaja v obtoku. Do 1. februarja 1921 je bilo v obtoku 300 milijonov bankovcev, pozneje že 17.500 milijard, čez 1 mesec 29.800 milijard, a sedaj se jih tiska 396 milijard dnevno.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

sili. Takole je moral vsak govoriti za menoj: Izjavljam slovesno mesto prispege, da ti po svoji najboljši vesti in možnosti pomagam v sreči in nesreči, na suhem in na morju, na višavah in po nižavah, poleti in pozimi, pomladi in jeseni, podnevi in ponoči, zjutraj in zvečer, ob zori in v somraku. Da molčim napram vsakomur o vseh taktičnih pohodih, ki jih mislimo ukreniti in da ne zapustim naše zastave, katero zavihtimo nad sovragom. Tako mi sv. Arah pomagaj.

In ko sem jih tako zaobljubil in zaklel, sem stopal z lahko vestjo in veselo utripajočim srcem — imam namreč malce srčne napake — proti ruški kočji. Tja prispevši sem sedel v najtemnejši kotiček in si prav ponižno privoščil kupico rujnega, res prav dobrega vinca, čakajoč na hrabro asistenco, če in kadar bi jo potreboval. Bila je namreč nevarnost, da me spoznajo, dasi ravno sem se bil po možnosti prelevil in poizkušal izpremeniti tudi svoj glas.

Takole okoli devetnajste ure, da govorim olikano in času primerno, sem jih pričakoval v upu strah in v strahu upa. Ura je bila že oddala osem, devet — ure namreč ne bijejo dvajset ali celo enajdvajset — pa sem še deklamiral, da »njega od nikoder ni«. — Kmalu na to stoji v zastilniško sobo

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. Dne 12. jun. 1922 je umrl pri Sv. Lenartu g. Janez Slavčič, trgovec z železnino. Bil je nemškega mišljenja, kljub temu pa lojalec državljan.

— Novačanova »Naša vas« ustavi je na. Celjsko sodišče je na predlog državnega pravdnštva na podlagi določb ustave prepovedalo nadaljno izhajanje »Naše vasi«.

— Obmejni promet proti Madžarski je glasom poročila beograjske »Pravde« zopet popolnoma zaprt, ker so prišli zadnji čas iz Madžarske v našo državo zelo sumljivi elementi.

— Lov v Slovenskih goricah. Večnoma po vseh občinah se je prodal letos lov dražbenim potom. To je bilo vrvenje in drvenje. Kajpada, saj vsak živahen in veder mož rad zadene na ramo puško, da si po trudapolnem opravku in mučnih gospodarskih skrbih privoščijo par razvedrilnih uric in se pokratkočasno s svojimi gospodarskimi in lovskimi tovariši o tem in onem. To pa vam je res pravo moško veselje, ko zbirajo gospodje lovci po dobljenem lovskem plenu prav dobro soljene šale in dovtype. Nek stari lovec je rekel: In če sem ves teden kisel in grenak kot pelin, med lovci sem židane volje — sladek kot med. Prav je tako, le dobre volje naprej. Dobro razpoloženje je sladkor in sol življenju. Pa nekaj se je še treba pogovoriti, predno začnemo vnovič loviti. To bodi naslovljeno posebno na gotove gospode iz Maribora, ki so pripadali ali si mislijo, da še pripadajo k »Windischbüchler Jagdverein«-u. To je bilo društvo, ki menda ni bilo nikoli oblastniji prijavljeno, ki pa je še celo preteklo zimo nekje na glavnem lovu volilo svojega »Vorsitzender« itd. In nekateri teh mestnih gospodov so še menda vedno mislili ali še celo zdaj mislijo, da so še v stari Avstriji in ne v Jugoslaviji, kajti kazali so se nekateri silo neprijazni, zagrizeni in zbadljivi, kakor hitro je kdo vpletel med nemške napitnice tudi kosček slovenske. Pa je prišel eden k prizadetemu gostu in mu je šepnil na uho: »Prosim tukaj je vse bolj »nemški«, bolje je »nemško« govorimo in to v Slovenskih goricah! Izzivanje in sramotenje pa se je vršilo naprej. In lovska družba — broječa 12 do 14 mož — je obstojala iz Slovencev in iz 4 gospodov Nemcev iz Maribora. Gospodje lovci, tako ne sme več biti. Mi spoštujemo vsakega lojalnega Nemca, nismo nobeni izzivalci in pikači, kakor ste bili vi in ste še nekateri proti nam, a opozoriti vas moramo odločno, da ste v Jugoslaviji. Lahko govorite nemški, kolikor se vam poljubi, a na prvo mesto pri nas gre slovenska beseda in če vam ta smrdi, pa ostanite doma in ne hodite med nas na lov. Zapomnite si to gospod H...! Oblastnija pa dobro stori, ako vsakemu lovcu, kateri uganja na lovu nemškonacijonalno propagando, odtegne lovsko karto.

Strmiški:

Sosed Luka na Pohorju. (Dalje.)

Dogovorjeno, storjeno. Iz fakičnili ozirov sem korakal lepega avgustovega jutra samsameat proti Arehu, trojica prijateljev pa v precejšnji razdalji za mano. Pod klancem, prav pod ruško kočjo da se dobimo ob tej in tej uri. Od tod naskočimo in zavzamemo kočjo, da stanovalce taktično presenetimo in ukrotimo.

Čakam, čakam pod smreko do somraka, moje asistenco pa od nikoder ni. Pa ti primaha potnik po klancu, se ustavi pod smreko in važno izpregovori, rekoč: »Do zadnje krčme v Bistrici so prišli, ustrašili so se pa klanca, pa so posedli pred krčmo pod lipo in že prepevajo rodoljubne pesmi sebi v zabavo, drugim v poduk in celo v kratek čas. Luka piska fagot, Fridolin poje Mohameda, Francon se pa treplja po okroglem trebuhu rekoč: lepa naša domovina. In to ti naročajo, da je namreč lepše gledati cerkev sv. Areha na sliki, Pohorje odzdočaj, krčmo pa, če nima slučajno senčnatega vrta, odznotraj.

Krenil sem po velikih ovinkih, izogibajoč se Areha, proti mariborski koči, tam orespal, sanjal, kako me obe-

šajo in sem drugo jutro prišel, v srečnem gnev in jezo nad nezvestobo soseda Luke, domov.

Luka se je sveto priverjal, da ga je pač zapeljala slaba tovaršija, po kateri da ga prav zares, kakor pravi pregovor, boli glava in obljubil za prihodnjico »besedo dano, ki kot vez velja«.

No drugič, bilo je namreč še vedno lansko leto, drugič so me spremili do Repoševa ali kako se že imenuje zlo-mek tiste krčme na sredi klanca. Nato-vorjeni so bili vsi trije kakor mule. Do Areha jih ni bilo spraviti, češ, da ima ta nadubo, drugi reumo, tretji pa da nima več provijanta. Resnica je bila samo ta, da so popili vse Repoševo vino, pojedli tudi ves svoj provijant ter se ponoči vrnili, taki ali taki, domov. Drugi dan so se kazali dokaj skesane in pri tej priliki sem jim govoril zelo resno in tako do srca, da so najsvetejše obljubili, iti zame čez drn in strn, magari v smrt.

Letos, bilo je namreč prejšnjo soboto, sem se bil zopet enkrat odpravil na Pohorje. Izvedel sem pa po zelo zanesljivih virih, da se pri Arehu še vedno kuha staro sovražstvo zoper mene, zato sem povabil soseda Luko ter njegove verne ali neverne sodruga na pošteno besedo in jih pri tej priliki slovesno zaobljubil, da mi pomagajo v

potnik, pristopi, se odkašlja in izpregovori rekoč: »Pri Repoševu so in jaz edini sem utekel, da ti porečem: dobro se imajo in cela armada jih je in še to mi naročajo, da se ne premaknejo z mesta, dokler je še kaj Repoševovega vina, naj pa bom pogumen, zakaj izdatna pomoč je blizu.« Potnik mi je namignil in pristavil zaupno še tole: »Sosed Luka ti sporoča, da je cel teden molil, naj bi ljubo nebo poslalo, vsaj za soboto, precej blagodejnega dežja, kajti polja so posušena, rastline uvene, sočivje se suši in ceste so prašne. Ker pa Luka ni bil uslišan, je bil, obvezan po prisegi, prisiljen zadeti težko breme na rame, vzeti v desnico popotni les ter stopiti, ubogi romar, na klanec, ki ga neče biti kraj in konec.«

In res. Ob dvaindvajseti uri, nekaj poprej, zakaj stenska ura še ni bila od-bila deset, je prisopihal sosedi Luka, obraz zaripljen, toda zelo samozavestno in se mi giniten vrgel okoli vratu. Giniten sem bil tudi jaz, kajti večje je veselje nad enim grešnikom, ki se je spokoril, kakor nad devetindevetdesetimi pravničnimi hribolazci, ki pokore ne potrebujejo. Veliko veselje sem imel izpreobrnjenim sinom, ki je dvakrat grešil, tretjič pa padel pred očetom na kolena rekoč: »le, pri Arehu sem!

(Dalje prihodnjic.)

JDS.

Seja načelstva Demokratske stranke za Slovenijo se vrši v četrtek, dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne v tajništvu (Narodni dom) v Ljubljani. Na dnevnem redu je razgovor o okrajnih sestankih, ki se imajo vršiti prihodnje nedelje, sklicanje zbora zaupnikov za oblastni zbor, sklicanje izvrševalnega odbora in volitev oblastnega podnačelstva za ljubljansko oblast.

Mariborske vesti.

Maribor, 20. junija 1922.

m Nehajte s šovinizmom! Kakor smo izvedeli ter se tudi na lastne oči prepričali, je naša mariborska carinarna odpravila dosedanje slovenske štampiljke ter jih nadomestila s samosrbskimi v cirilici, istotako namerava baže tudi veliko napisno tablo »Glavna carinarna« zamenjati s samocirilsko. Kdor nas pozna, ve, da smo za strogo narodno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev; ravno radi tega pa zahtevamo, da se upošteva vse tri enako. Postavljati na mariborske urade samocirilske napise pa se pravi dokazovati, da smo Slovenci in Hrvati ljudje druge vrste ter da živimo v Srbiji, pod srbsko hegemonijo, ne pa v enakopravni Jugoslaviji. Mi spoštujemo cirilico, ker vemo, da je to pismo sv. Cirila, našega blagovestnika, toda stoletja rabimo že latinico, kakor skoro vsi evropski narodi in zato tudi zahtevamo, da morajo biti napisi v naših krajih (isto velja za štampiljke) latinški. Latinica je pisava Slovencev, Hrvatov, Čehov in Poljakov, to pisavo poznajo in zato pove že zdrava pamet sama, da se v ozemljih, ki se poslužujejo latinice, ne more in ne sme delati samocirilskih napisov, katerih ljudstvo ne zna čitati. Saj so napisi menda pač za ljudstvo in ne morda za enega samega uradnika? Sicer pa imamo tudi po ustavi pravico do tega. Velikosrbski šovinizem odklanjamo, prav tako kakor hrvaški separatizem, zato apeliramo na merodajno državno oblast v Beogradu, da pouči mariborsko carinarno, da se je s svojim postopanjem med nas samo razdor ter s svojim šovinizmom državi in narodni stvari samo škoduje, mesto da bi koristila.

m Ali naj res za vedno zaspi družba sv. Cirila in Metoda? Bila je to krasna organizacija, ki smo jo imeli Slovenci pred vojno. Vsak izobražen Slovenec si je štel za svojo dolžnost in čast biti njen član in jo podpirati v njenem narodnem stremljenju. Koliko dobrega je storila družba zlasti obmejni slovenski deci v Primorju, na Korškem in tudi na Štajerskem! Neštete so bile veselice in prireditve te družbe in njenih podružnic, posejanih po celi slovenski zemlji. Koliko narodnega navdušenja so rodile te veselice! Nobena druga misel ni vzbudila v srcu sinov in hčer slovenskega naroda toliko iskrene narodne zavesti, toliko gorečega domo-in človekoljubja, in toliko plemenite požrtvovalnosti kakor ta družba. Če bi bila družba ne dosegla nobenega drugega uspeha, bi jo moral kakor punčico v svojem očesu še tudi naprej negovati, že samo zaradi tega, ker je pri nas vzbujala toliko plemeniti čutov. In vendar v zadnjem času se ne sliši skoraj nič več o delovanju mnogostevilnih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda. Ali je tudi to znamenje časa, znamenje, da so v naših središčih vsi idejali, da so naša srca okovana popolnoma v mrzli in kruti materijalizem? Zadnjič se občni zbor mariborskih Ciril-Metodovih podružnic ni mogel vršiti, ker je bilo premalo udeležencev, občni zbor tistih podružnic, ki so se v predvojni dobi s svojo delavnostjo posebno odlikovale. Ali je to bila malomarnost, narodna brezbriznost, ali pa samo goli slučaj, to bode pokazal novi občni zbor teh podružnic, ki se vrši v ponedeljek dne 26. junija 1922 ob 20. uri v Narodnem domu v Mariboru.

m Zadnje predavanje prof. Bostuniča. Danes v torek ob 20. uri se vrši v prostorih Ljudske univerze zadnje predavanje pisatelja Bostuniča, govoril bo o »Don Juanu« pripovedbi, kako se je širila in prišla od Španije do Rusije. Vsebina: vročakrvi Španjolec Tirso

de Molina in njegovi sodobniki. Mamljačji Italijan. Blazirani Francoz in Molier. Charmur Mozart. Uživanje in prava ljubezen. Alfred de Musset in razmerje med moškimi in žensko. Dumas in »Dama s kamelijami«. Pot do mistike in Al. Tolstojev Don Juan. Zavrženi Don Juan. Močevani in preobraženi Don Juan. Današnje predavanje bo kolikor toliko veselega značaja. Posebno zanimivo za nežni spol bo razprava o romanu. Bostunič si pridobiva pri vsakem predavanju novih simpatij, in se danes gotovo v častnem številu poslovlamo od njega pri predavanju.

m Zrelostni izpiti na drž. realki v Mariboru so se pod predsedstvom viš. šol. nadzornika dr. Poljanca končali s povoljnim uspehom. Zrelost se je priznala vsem kandidatom razun enega; po narodnosti je 10 Slovencev, 1 Hrvat, 19 Nemcev. Med 4 odličnjaki je Slovenec Jaroslav Černigoj iz Boveca.

m Na zasebnem ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru. Samostanska ulica 4, je dne 23., 24. in 25. junija t. l. razstava šolskih risb ženskih ročnih del.

m O glavnih strujah v ruski literaturi je predaval prof. Gr. Bostunič sinoči v prostorih »Ljudske univerze«. Predavanje je bilo precej dobro obiskano. G. predavatelj je s svojo priznano govorniško spretnostjo očrtal razvoj ruske literature od Vovizina dalje. Dolgo se je mudil pri Puškinu in prečital v nemškem prevodu par pesmi in znamenito sceno o uzurpatorju iz »Borisa Godunova«. Obširneje je opisal duševni razvoj Dostojevskega in Tolstojca. V predavanju je pogosto naglašal svoj slovanski credo in končal z lepimi besedami o zmagi idealističnega svetovnega nazora. Poslušalci so ga nagradili z burnim ploskanjem.

m Skioptični večer priredi Odsek amaterfotografov SPD v četrtek, dne 22. junija, ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Na podlagi krasnih slik znanega turista-amaterja g. Bađura iz Ljubljane prehodili bomo v zimskem in letnem času naše krasne Savinjske Alpe od Kamniške Bistrice do Stiške vasi, od Krvavca do Storžiča, od Skute do Kompetele. Krasno so tudi slike Aljažvega stolpa in Kredarice v kraljestvu Triglava, seveda Karavanke s Stolpom in Begunjsko ne bodo zaostajale. Ta večer ima poučni in propagandni namen in je vstopnine prost. Slučajni prispevki za kritje stroškov se bodo z zahvalo sprejeli. — Odsek vabi vse svoje in člane SPD, kakor tudi prijatelje planinstva na ta večer.

m Ozdravljeni harakiri. Pred par dnevi je odšla ozdravljena iz mariborske bolnice Marija Čeh, ki je bila 19. maja napadena z nožem, pri čemur ji je bil razparan trebuh, da so izstopila čreva in ranjen tudi mehur. Takojšnja operacija ji je rešila življenje in jo napravila zopet zmožno za delo.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. —

Kultura in umetnost

x Mladinski koncert. Včerajšnji mladinski koncert v Narodnem gledališču v prid »Otroške bolnice kraljice Marije« je uspel nad vse pričakovanje. Obisk je bil zelo velik, vsi prostori so bili natlačeno polni, tako da se popolnemu moralnemu vspehu pridružuje tudi gmoten. Nastopile so skoro vse mariborske šole, deloma s pevskimi, deloma s telovadnimi, rajalnimi in igralskimi točkami. Želeti bi bilo, da bi se prireditve ponovila, da bi jo videli tudi oni, ki včeraj niso več našli prostora.

x Gostovanje slovenske operne pevke v Zagrebu. Danes zvečer gostuje v zagrebškem gledališču v operi »Aida« slovenska operna pevka gdč. Vida Ferlugova iz Trsta. Gdč. Ferlugova je prvovrstna pevka, ki pa doslej še ni nastopila na nobenem našem odru, ampak je bila izključno le članica italijanskih in portugalskih gledališč.

Sokolstvo.

m Načelstvo Kola jahačev Sokol. društva v Mariboru ima v četrtek, 22. t. m., ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma sejo, na katero se vsi člani načelstva vabijo. Redna večerja v jahanju je v sredo 21. t. m. ob 6. uri zjutraj in v soboto ob 14. uri. Bratje se pozivajo, da se jahalnih vaj točno udeležujejo, ker bo nastop na vsesokolskem zletu v Ljubljani dovoljen samo bratom, ki so dobro izurjeni jahači. Tudi se vrše že priprave za jesenski nastop Kola. Zdravo! Načelstvo.

m Prevalje. V nedeljo 18. junija se je vršil tu zlet koroškega sokolskega okrožja. Vsa društva okrožja: Črna, Mežica, Guštanj, Prevalje, Dravograd, Muta-Vuzenica, Marenberg-Vuhred so mlada, po 1 do 2 leti stara, a jako delavna in disciplinirana. Članstvo se je polnoštevilno udeležilo zleta, bližnja društva so poslala tudi naraščaj. V 10 točkah telovadnega sporeda je okrožje pokazalo velik napredek. Občinstva je bilo nepričakovano mnogo. V skrajnem kotu države vidimo že lepe uspehe sokolske vzgoje.

Porotno sodišče.

Maribor, dne 19. jun. 1922.

Roparski umor v Martvarjevcih.

Dne 8. avgusta 1921. je prišel ribniški rešetar Karl Kozina v Martvarjevce v Prekmurju z namenom, da se poda na Madžarsko. Prosil je poveljnika obmejne straže za dovoljenje, toda ta mu je prošnjo odbil. Zato je skušal s pomočjo obmejnih stražnikov priti čez mejo. V Majerjevi gostilni v Martvarjevcih se je sestal z več obmejnimi stražarji, med katerimi je bil tudi današnji obtoženec, 23-letni Smajil Manjić. Priče trde, da se je najbolj pogovarjal z današnjim obtožencem. Plačal je tudi liter vina, ki so ga skupno popili. Ko je plačal, so vsi videli, da je imel v listnici več bankovcev po 100 dinarjev. Kmalu na to so vsi odšli. Zadnji je šel Manjić. Ko so prispeli v gozd, je zavil rešetar s poti v gozd v očividnemu namenu, da na ugodnem mestu prekorači mejo. Manjić je zaklical pred njim idočemu Kovačeviću, naj tudi on zavije na desno, kakor krošnjar. Ta pa je šel naprej proti stražnici. Kaj se je potem zgodilo, za to ni nobene priče. Manjić pravi, da je stopil s pota v gozd, da opravi svojo potrebo. V tem stopi k njemu rešetar Kozina in ga začne znova nadlegovati, naj ga spravi čez mejo. Manjić trdi, da je to odločno odbil in napovedal tihotapeu aretacijo. Med tem se mu je razvezala gamaša. Ko si je on popravil gamašo, se je spustil aretirani tihotapec v beg. Zaklical je petkrat »stoj!«, a Kozina je bežal dalje. Ustrelil je dvakrat in ga z drugim strelom na mestu ubil. Kmalu na to se je vrnil Kovačević, ki je slišal streljanje, in obtoženec mu je povedal, da je ubil človeka, ter ga prosil, naj mu pomaga, da ga zakopljeta. Kovačević ga je nato odgnal na stražnico, kjer je dogodek javil komandirju. Na vprašanje, ali je ustreljenega preiskal, je obtoženi odgovoril, da se ga ni dotaknil. Pri ogledu na lieu mesta pa so našli, da je bil ustreljeni pokrit s suknjo. Tu je Manjić izpovedal, da ga je on pokril, da ga obrani od muh. Na lieu mesta sta bili dve mlaki krvi. Umorjenemu je manjkala niklasta žepna ura in listnica. Pod njim so našli nekaj drobja. Pri nadaljnjem preiskavi se je dognalo, da je imel umorjeni eden 100dinarski bankovec skrit v čevlju, kjer so ga tudi našli, štiri 100 dinarske bankovce pa je dal pred odhodom iz gostilne shraniti gostilničarju. Pri sebi je torej imel samo nekaj drobja nekaj madžarskih kron, kar pa se je vse pri njem našlo in torej ni bilo ukradeno. Manjkala pa je njegova ura. Kam je izginila, se ni nikoli dognalo. Listnico so potem našli v nekem bližnjem grmovju, kjer jo je odkril obtoženi. Obtoženi pravi, da on ni ničesar vzel. Trdi pa, da so bili v bližini pastirji, ter so morda oni preiskali mrtveca in mu odvzeli manjkajoče stvari.

Pismo o glasu slika obtoženega kot vestnega in miroljubnega ter inteligentnega človeka. Kaznovan ni bil ne pri vojakih in ne v civilu.

Izvedenci so pri raztelesenju dognali, da je vdrla krogla pod desnim očesom skozi lobanjo in možgane, vsled česar je takoj nastopila smrt. Strel je po mnenju teh bil oddan iz neposredne bližine od spredaj. Po mnenju današnjih izvedencev pa je tudi verjeten zagovor obtoženca, ki pravi, da je streljal na 50 do 60 korakov, ker je pri vojaški puški enak učinek.

Porotniki so vprašanje na roparski umor z osmimi glasovi potrdili, kar je izzvalo med občinstvom veliko začudenje. Vsled tega krivdoreka je bil Manjić obsojen na smrt na vešalih.

—o—

Uboj v Velikem dolu.

Z enim onih ubojev, ki se izvrše v znamenju alkohola, nas je osrečilo celjsko sodišče, ko nam je odstopilo slučaj Franca Cerjaka. Koprivniški fantje so na glasu kot veliki pretepači in razgrajči. Med te je prišel na veliko končni ponedeljek današnji obtoženec, ki je na glasu kot miroljuben in dostojen mož. V gostilni pri Kuneju v Velikem dolu se je plesalo. Tja je šel tudi Cerjak s svojo punčko Tinko Halerjevo. Koprivniški fantje so ga že pri prihodu kot tujca gledali po strani. Med plesom je nehote sunil enega izmed njih s komolcem, za kar so ga takoj po plesu stavili na odgovor. Hotel je gostilno zapustiti, toda fantje so nanj vedno pazili. Ker je bil prepričan, da bo prišlo do pretepa, je šel v kuhinjo in vzel tam precej velik kuhinjski nož. Ko je kmalu na to odšla njegova punčka in je hotel tudi on za njo, so ga pri vratih napadli fantje in eden ga je sunil v hrbet, drugi pa mu je dal dve zausnici, da mu je padel klobuk z glave. On je pobral klobuk in zbežal v bližnji gozd, kjer se je skril. Čez nekaj časa je slišal iz gostilne nek šum in misleč, da se zopet bližajo napadalc, je zbežal z goszda proti cesti. Tu je šel nek Franc Ferlan, ki je spremljal Cerjakovo punčko. Obtoženica pravi, da ga je Cerjak od zadaj napadel, ga vrgel na tla in zabodel z nožem v vrat, tako da mu je prerezal žilo dovodnico, vsled česar je Ferlan drugi dan v krški bolnici umrl. Cerjak pa se zagovarja, da je trčil pri begu žnjim skupaj, pri čemur ga je Ferlan zgrabil za roko in ga držal. Misleč, da je to eden izmed napadalcev, je potegnil nož in zamahnil proti Ferlanu. Svoji punci je pozneje rekel, da ga je vrgel na tla in malo »pičil«. Spil je prej sicer že precej vina (nad štiri litre), toda sam pravi, da se je svojega dejanja zavedal. V temi Ferlana ni spoznal. Prej ni imel z njim nobenega prepira. Porotniki so glavno vprašanje na uboj zamikali, potrdili pa vprašanje na prekoračenje silobrana. Cerjak je bil obsojen na deset mesecev strogega zapor; v kazen se mu vrste preiškovalni zapor od 19. aprila do danes.

—o—

Maribor, 20. junija 1922

Nepošten sekvester.

Leta 1919. je imenovala deželna vlada za Slovenijo 33-letnega posestnika Ivana Štuheca za sekvestra na posestvu Ivana Prosta v Kapeli in pozneje tudi na posestvu Ivana Vebra v Črešnjevcih. Tekom dveh let si je na nepošten način prilastil od poverjene mu imovine toliko, da si je kupil vinograd in lepo posestvo. Ker prej ni imel nikakega premoženja, so bile te kupčije skrajno sumljive. Poznejša preiskava je dognala, da je poneveril nad 80.000 K, razen tega pa ogoljufal razne osebe za krog 60.000 K. V svrhu zaslišanja nadaljnjih prič je bila razprava preložena.

Gospodarstvo.

g Slovesna otvoritev Zagrebškega velesejma se je vršila 17. t. m. ob navzočnosti zastopnikov centrale in pokrajinske vlade. Centralno vladno je zastopal minister pravde dr. Laza Marković kot zastopnik ministra trgovine in industrije. Zastopane so bile tudi druge države, zlasti Češkoslovaška. Razstavilo je v vseh paviljonih 767 tvrdk (150 inozemskih, 270 iz Zagreba, 80 iz ostale Hrvatske, 80 iz Slovenije, 22 iz Bosne in Hercegovine, 30 iz Vojvodine, 10 iz Dalmacije, 13 iz Srbije). Inozemske tvrdke so po večini češkoslovaške, avstrijske in francoske.

g Mariborski trg. Sejmsko poročilo od 13. junija: Prignalo se je: 10 bikov, 18 konjev, 170 volov, 282 krav, 15 telet in 1 kozo. Skupaj 495 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile za 1 kg žive teže sledeče: Debeli vol 33 do 38 K, poldebili vol 29 do 32 K, plemenski vol 25—32 K, biki za klanje 19 do 28 K, klavne krave debele 28 do 28 K, plemenske krave 21 do 24 K, krave za klobasarje 15 do 17 K, molzke krave 23 do 30 K, breje krave 23 do 30 K, mlada živina 20 do 31, teleta 30 do 35 K. — **Mesne cene:** Volovsko meso I. in II. vrste 60 do 68 K; meso bikov, krav in telic 60 do 68 K; teletje meso I. vrste 60 K, II. vrste 00 K; svinjsko meso sveže 80—90 K.

g Vinske razstave leta 1922. Vinarški in sadjarski odsek kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru je na svoji zadnji seji dne 10. t. m. sklenil, da se vdeleži z vini iz svojega območja: 1. pokrajinske obrtne razstave v Mariboru, po možnosti pa tudi 2. vinske razstave v Zagrebu in 3. vinske razstave v Beogradu, ki se nameravata prirediti prihodnjo jesen. II. ljubljanskega velesejma se kot tak letos ne vdeleži, ker se ni oglasilo zadostno število udeležencev. Vinogradnikom iz ptujskega, ormoškega, celjskega in bizeljskega vinskega okoliša priporoča vdeležbo z vini na letošnjih sadnih, oz. vinskih razstavah v Ptuj, oz. Celju. Ob enem je odsek sklenil, zaprositi kmetijsko družbo v Ljubljani, da da v to svrhu odseku na razpolago na mariborsko oblast pripadli del državne podpore, katero je družba prejela od ministrstva poljoprivrede i voda v svrhu pospeševanja in uprizoritve vinskih razstav. Podpore je razdeliti z ozirom na površino vinogradov. Odsek je med drugim na željo zainteresiranih krogov sklenil tudi, da se označba »savsko-sotelski vinski okoliš« opusti, v rabo pa stopi označba »Bizeljska vina« za vina, ki se pridelajo v sevniškem, kozjanskem in brežiškem okraju. Končno se je odsek bavil s težkočami pri izvozu naših vin ter sklenil ponovno podvzeti tozadevne potrebne korake, posebno glede pospeševanja izvoza naših vin v Avstrijo pri predstojateljih trgovskih pogajanjih med Jugoslavijo in Avstrijo. Vedno rastoči pridelovalni stroški, zmiraj višji davki ter vinska konkurenca posameznih vinorodnih pokrajin v lastni državi, popolno mrtvilo na vinskem trgu, ker ni izvoza, ogrožajo obstoj našega vinogradništva. Potrebno je torej, da storimo vse, kar bi moglo istemu koristiti. K temu pa moramo prištevati tudi vinske razstave v svrhu reklame za naša vina. Pozivljajo se torej vinogradniki že sedaj, da se prijavijo za vdeležbo ter grejo odseku pri njegovih stremeljenjih na roko, ga vsestransko podpirajo, da bo uspeh namenjenih razstav tem bolji. Natančnejša navodila glede vdeležbe na posameznih vinskih razstavah slede.

g Uvoz naše klavne živine v Francijo. Na več vprašanj interesentov glede uvoza klavne živine v Francijo se je ljubljanska trgovska in obrtniška zbornica obrnila za pojasnila na francoski konzulat v Zagrebu, od katerega je dobila sledeči odgovor: Uvoz govedi, ovc, koz in prešičev, ki so jugoslovanskega izvora, je soglasno sklepu z dne 15. decembra 1921, dovoljen, toda samo ako so transporti naslovljeni direktno na gotove klavnice, ki so zato pooblašene. Začasno smejo sprejemati vse vrste živine klavnice v Strassburgu, Mülhausen in Marseillu, a klavnica Nancy sme sprejemati samo kostrune. Uvoz za Strassburg se ima vršiti čez carinarnico v Kehl, za Mülhausen čez ono v Neuenburgu. Transporti se odpošljejo po železnici do klavnice in se opremijo z uvoznim dovoljenjem, katero se mora vrniti carinarnici v teku petih dni v spričevalom živinozdravnika, ki potrdi, da se je živina poklala. Kostruni, za katere se pri prehodu v Kehl konstatira, da so zdravi, se smejo odposlati v klavnico v Nancy.

Uvoz za Marseille je dovoljen samo po morju; v Marseillu se spravi živina v sanatorij, odkoder ne sme drugam nego samo v klavnico v Marseillu in to najdalje v teku 10 dni.

g Dobava drv. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgov. in obrtni zbornici v Ljubljani, da sprejema intendatura komande Dravske divizijske oblasti vsak dan pismene in ustmene ponudbe za dobavo treh gorivnih drv franko intendatsko slagališče Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj, ali pa franko nakladna železniška postaja. Ponudniki morajo biti uradno prijavljeni trgovci, ali morajo imeti obrtni list in položiti pri sklepanju pogodbe 5% kavejje. Pismene ponudbe se morajo kolekovati z 2 Din.

g Angorska vlada ima v Kairu pri finančnem ministru urad za trgovino in industrijo, kjer je poseben oddelček za kataloge in cenike tvrdk. Zbirka šteje dosedaj okoli 15.000 katalogov iz vseh delov sveta ter služi kot najboljši informacijsko sredstvo, katero uporabljajo trgovski krogi dnevno. Imenovani urad za trgovino in industrijo poziva vse trgovce in industrijalce, naj bi mu uposlali kataloge in cenike svojih podjetij. Naslov urada je: Bureau of commerce and industry, Cairo, 12, Sharia Fahmi.

Objave.

§ IV. redni občni zbor Glasbene Matice v Mariboru se vrši v torek, dne 20. junija 1922 ob 20. uri v društvenih prostorih pri Götzu na Aleksandrovi cesti z običajnim dnevnim redom.

§ Mestni kino. „Skok preko sence“. VI. epoha filma „Mož brez imena“ v 5. činih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ I. Mariborski bioskop predvaja v torek, sredo in četrtek ameriški senzacionalni film „Joe Lawsona zločin in kazen“, drama v 5. činih. V petek začne največji Fern Andra-film „Valovi življenja in ljubavi“, krasna cirkuška drama v 7. činih.

Krvnik.

Spisal: Molislav Rudež.

Dalje.

Privzel je čoln ob staro koreniko grma. Stopal je po produ sklonivši se čisto pred molečo skalo vsekanih stopnic. Strmo so se vile v ovinkih po močnem skalovju. Milko pa je hitel in dospel na vrh se je upehan ustavil, da si odpočine. Zelena planota z mehko, zametasto travo se je levila njegovim očem kakšna razlika, kašno protivje! Ob obrežju sive skale in strmine, blede smrt, a tu zelenjapolno in ljubeznjivo življenje. Tu se vidi, da na vrhovih je življenje, če tudi ob vznožjih ga ni. Smrt tudi živi... Svet na glavi, smrt v trupu...

Nalahko so upogibale cvetke svoje glave rahli sapi in se klanjale solncu. Veselo je opazoval Milko tiho življenje narave. Obličje njegovo je presunil jasen zdrav usmev, ki mu je lepoto še okinal s prijaznostjo. Črne njegove oči so iskale cvetk po plani zelenja in življenja.

Planil je na travnik in ruval cvetice. In s šopkom je odhitel, da skoraj tekkel, bežal...

II.

Solnce je viselo malce nad obzorjem. Poslednji žarki njegovi so se lovili po morju, ki je dremotno samevalo.

Mara je mahala iz planote dol na morje svojemu ljubimcu, ki je že spaval do precejšnje oddaljenosti, da se je moglo videti vrh navpične skale, ki se je stegovala še preko svojega podnožja. Marina ruta se je vila, a Milko je glasno vriskal. Vedel ni, ali je ujela njegovo veselo ukanje. Le votel odmev se je razlegal okoli njega. Nje postava in obrisi so postajali motnejši in drobnejši; le nje kratka, temna proga se je lahko opazilo

sredi temnih cipres, ki so se dvigale v ozadiju nad skalovjem. Otok, s katerega je Milko odhajal in na katerem je živela njegova Mara, je moel nalik debelemu štoru iz morja. Ostrmi, navpični glavi bi človek mislil, videč goloto strmega pobočja skal s vklesanimi stopnicami in one mrke, mrliške ciprese pokopališč, da je to otok smrti. A Milko je drugače videl, drugače mislil.

Poslednji poljubi solnce so se porazgubivali po otoku in poljubljali ciprese. Življenje vtelesnje smrti življenje. Okoli otoka pa se je vilo modro morje. Obkoljevalo je samotni otok, kakor bi ga tolažilo v zapuščenosti. A vrh otoka je cvetelo in temne ciprese so bile tudi v pomladi.

Zamaknjeno je gledal Milko vrh obrežja. Predrami ga ropot. Pogleda. Mimo je švignil motorni čoln naravnost proti otoku. Krmilarja, lastnika čolna, je koj spoznal, a druge osebe, ki je čitala časopis, ni še nikdar videl. Črno oblečena, širok, črn klobuk, črna, dolga maša, ki mu je mahala preko ramen.

Milko je slutil. Kakor sunek, vbod v srce ta prikazen; vesli sta mu zlezli iz rok. Zbuljeno je gledal za hitrim čolnom. Zatopil se je in tehtal svoje misli; hal so je, da bi mu ne bila radost kaljena. Stresel se je, hoteč otresti se sumov, prijel za vesla, se močno uprl in čoln je nalahno letel proti domu. A nehoti so mu pogledi zahajali veselo na skalni otok, turobno pa na hiteč čoln pod otokom, na morje. Dospel je domov, bila je že noč. Mati se je vzradostila, ko se je oprostila skrbi, ki so jo mučile radi edinega sina. Kmalu sta povečevala in nato malo pogovorila. Hotela je zvedeti vse, a Milko ji je le površno odgovarjal. Zamolčal je ono srečanje, ki ga je strašilo. Da ne bi mučila sina, je mamka, videč nerazpoložnost sinovo, silila k spanju.

Legla sta. Dolgo ni mogel zatisniti oči. Trenutki današnjosti, hipni užitki, razni predsodki so mu še odpirali oči k bedenju. Zdal se ga je poloteval strah, zbal se je nepoznanega; umirjeval se je z zaupanjem, a peklenski ogenj ljubezni ga ni umiril. Čutil se je omejenega, trpel je od žarečega obroča, ki mu je obkoljeval srce. Dozdeva se mu, da mu je vsiljeno živeti, nagibal se je k obupu, a sam ni vedel čemu vse to. Drhtel je po telesu, kot bi ga mrzila lastna duša; pot ga je oblival, a hkratu tudi mraz. Stiskal se je, zakrival, preobračal, a zaspati ni mogel. Roke so mu same silile navzgor k sklepanju in kmalu je čutil, da so sklenjene. Sedaj se je spomnil nečesa, kar je

pozabljal že leta in leta, zdaj se je zmisli, v času neurja, ko ni smel sam nase verovati, v času obupa, tuge in zlobe, sedaj se mu je obudila misel na molitev. Nehote so se sklenile roke, nehote se je obrnil v temi proti steni, kjer je bilo razpelo in ustnice so začele kar same migati in jezik izgovarjati toliko časa pozabljene besede. Brezbožni se je spravil k molitvi. — Odpusti nam naše dolge... reši nas hudega...

V molitvi se je umiril, v molitvi je zaspal.

Kmalu zapazi, da nekdo stopa naravnost proti njemu držeč oster nož. Kriknil bi, a glas ni hotel iz grla; zamoril se je. Hotel je vstati a premakniti se ni mogel. Priklenili so ga neznan hudebneži na postelj. Čutil je težke verige na zapestjih, ki so se mu vdirale v meso. Kri je pomalem brlžgala iz ran. Utrujenost se je polagoma usedala v njegovo kri. Le kri iz razmesarjenih ran ni kazala one utrujenosti, ki je priklenila telo nepremično na ležišče. Usta v potezah krikov so samo migala, glasu ni bilo nobenega. Mučno pribit na novo, neznano postelj z ostrinami v podlagi, je gledal na temno, moško pošast. Zreblji so se mu vdiral v hrbet, verige so rezale, kri je kapala po globicah, pot je lil z obličja, usta odprta, oči izbuljene, srce v močnih trepetih, v možganih bolest. Gledal je nepremično v neznanca mučitelja; oči so se mu solzile od napetosti in izbuljenosti; postava se je ustavila pred njim. Milko je gledal srepo v roko pošasti, ki se je krčevito oprijemala noža. Roka neznanca se premakne k ustom, nož se je zalesketal v zobeh njegovih. Strah se je sklonil k njemu, a Milko je koj spoznal obraz. Nekje ga je videl, a sam ne ve kedar. Da, prepričal se je, da ni neznan. A roka spoznanega neznanca je padla na Milkove oči in jih zatisnila. Hotel ji je odpreti, a ni mogel. Kakor da bi bili trepalnici zašiti; ničesar ni več videl, samo sopenje podsvestno spoznanega mučitelja je bilo slišati. Sopihal je skozi zobe in nož... Milko ni več videl, ni se mogel premakniti. Udi so mu otrpnili, kri se mu je zastavila in strdila. Ni mogel se ganiti, železne verige so ga neprestano tiščale k tlom. Verige v mesu, oči prilepljene, hrbet v zrebljih. — Samo bitje srca je čutil in se zavedal svojih misli, drugo pa je bilo uničeno, mrtvo.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila

Okrajno glavarstvo Maribor išče izurjeno **strojepisko.** 985

Gospodična išče službo kot **blagajničarka** v kaki trgovini, najraje v Mariboru. Nestopi lahko takoj. Vprašati je v trafikli na glavnem kolodvoru. 986

RAZGLAS. Carinarnica Mariborska naznanja, da se vrši od srede 21. t. m. naprej javna licitacija razne robe v skladišču št. II. 987

Prodajam hišo z gostilno in lepim vrtom na prometnem kraju v Mariboru. Natančnejša pojasnila daje uprava našega lista. 983 3—1

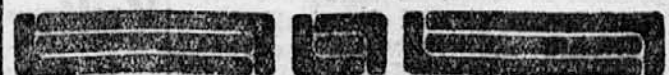

Knjigoveški mojster

se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno in samostojno moč, ki je že bila v enakih službah.

Mariborska tiskarna d. d.

Jurčičeva ulica 4.

POZOR! Otvorila se je nova GALANTERIJA

B. VESELINOVIC & KOMP.

Maribor, Gosposka ul. 26.

2—2 965

Trgovina je vedno napolnjena z lepim in okusnim blagom, ter raznovrstno parfimerijo. — Cene najsolidnejše, konkurenca izključena.

„Varnost“

pred vlomom Vam nudi edinole svetovno patentirani alarmni aparat

„DURRO“

Enostaven, sigurno delujoč in za vse svrhe uporaben, tako za vežna vrata, vrata v stanovanja, okna, roloje, hleve, kleti, podstrešna vrata itd. itd.

Glavno zastopstvo:

Ferdo Babič. ključavničarski mojster, Maribor, Kopališka ulica št. 19.